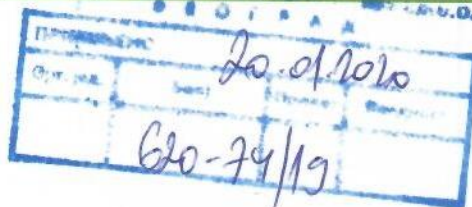

Број: 03-3548/2
Датум: 16.01.2020.

Саобраћајни Институт ЦИП
Немањина 6/IV
11000 Београд

Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, Радничка бр.20а, на основу чланова 9. и 102. став 1. тачка 10. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016 и 95/2018), чланова 136 и 141. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/2016 и 95/2018) а у складу са Одлуком о заштити „Камараш“ („Сл. лист СО Кањижа“ 4/2005 и 7/2017), решавајући по захтеву Саобраћајног Института ЦИП из Београда за издавања услова заштите природе за потребе израде Урбанистичког Пројекта за проширење граничног прелаза Хоргош помоћник директора Горан Крнчевић по овлашћењу директора бр. 06-3015 од 29.10.2018.г, доноси:

РЕШЕЊЕ о условима заштите природе

I. Издају се, по Захтеву број (620-50/19) Саобраћајног Института ЦИП услови заштите природе за израду Урбанистичког пројекта за проширење граничног прелаза „Хоргош“, (општина Кањижа):

1. Планирање објеката и организацију радова на изградњи усагласити са потребама очувања еколошког интегритета и природних вредности ширег подручја (Прилог 1):

1.1. Забрањено је одлагање отпадног материјала, постављање било каквих привремених објеката/материјала за потребе радова, као и паркирање или сервисирање механизације и претакање горива на површинама заштићених подручја (укључујући и заштитне зоне) и еколошких коридора, као и у зони непосредног хидролошког утицаја (200 m) на еколошке коридоре. Еколошки значајне површине ширег подручја су назначене на графичком прилогу бр.1.

1.2. Ради заштите хидролошког режима природних добара; у заштитним зонама заштићених подручја експлоатација земље и песка не може да се одвија испод нивоа фреатске издани. 1

1.3. Водотоци и канали са улогом еколошких коридора не могу да служе као пријемници непречишћених/недовољно пречишћених отпадних вода.

2. Током планирања и извођења радова применити мере заштите на подручју Парка природе „Камараш“ и његове заштитне зоне које су обухваћене планираним проширењима граничног прелаза (Прилог 2):

2.1. На подручју Парка природе и његове заштитне зоне забрањено је одлагање отпадног материјала на отвореном и експлоатација земље или песка испод нивоа фреатске издани.

2.2. Унутар граница заштићеног подручја забрањено је:

- отварање позајмишта, привремено депоновање грађевинског материјала постављање привремених објеката ван трасе пута.
- уништавање вегетације и измене морфологије терена (осим побољшања стања станишта или популација) ван трасе пута;

- сваки вид коришћења воде из језера Камараш и прве фреатске издани;
- одвођење или превођење воде привременог водотока Фољо;
- свако упуштање воде испод II класе квалитета (β мезосапробна) у систем канала повезаних са водотоком Фољо и језером Камараш;

2.3. Обезбедити:

- неометано и безбедно кретање животиња малих и средњих величина животиња код еколошког коридора каналисаног водотока Фољо који је пресечен трасом аутопута, у складу са тачкама 3. 4. овог Решења.
- смањење негативних утицаја ноћног осветљења на природна станишта заштићеног подручја, у складу са тачком 6. овог Решења.

2.4. Пре почетка активности у заштићеном подручју обратити се Управљачу (доо „HorGas-Consult“, Банове Баште 55, Хоргош), који је дужан да упозна извођаче активности са просторним распоредом подручја под режимима заштите и да обезбеди надзор за време извођења радова.

3. Ради смањења акцидентата узрокованих сударом са дивљачи и угинућа животиња на аутопуту:

3.1. Обезбедити ограду за дивљач. Ограду позиционирати на начин који омогућује одржавање функционалности ограде (укључујући и редовно кошење вегетације уз ограду) са обе њене стране. Ограда треба да усмерава кретање фауне према уређеним пролазима за животиње.

3.2. Спречити доспевање водоземаца и других ситних животиња на пут трајном вертикалном баријером глатке површине (Прилог 3а) висине најмање 0,5 метара, који се поставља са обе стране аутопута према граници ПП „Камараш“ на тај начин, да усмерава кретање ситних животиња према пролазу за животиње. Описану ограду продужити уз пут у дужини од најмање 50 m од границе Парка природе, која на овој локацији у целини представља влажно станиште, а сам по себи има улогу еколошког коридора.

4. Применити мере очувања проходности еколошког коридора каналисаног водотока Фољо применом планских и техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња малих и средњих димензија (укључујући и водоземце) између два дела заштићеног подручја изградњом пролаза или формирањем мултифункционалног моста-пропуста за воду који испуњава захтеве пролаза утврђене Законом и Правилником о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња. Унутрашњост мултифункционалног пропуста треба да одговара следећим захтевима:

4.1. Унутар пропуста формирати континуирану стазу проходну за животиње малих и средњих димензија минималне ширине 0,5 (оптимално 0,8) метара који се надовезује на хоризонталну површину обале испред пропуста.

4.2. Просторе за кретање дивљих врста сместити изнад нивоа просечних пролећних водостаја (период март-април), и планирати са обе стране корита.

4.3. Саму терасу за кретање обложити природним типом земљишта обале водотока.

4.4. Косине корита и обале треба да буду грубо храпаве (могуће решење су хоризонтална ребра или урези), што ће спречавати да животиње упадну у воду и олакшаће им излаз из воде (Прилог 3б).

4.5. Димензије пролаза треба да омогућују добру осветљеност дневном светлошћу и проветравање унутрашњости пролаза, као и њихово редовно чишћење и одржавање (имати у виду да пролази малих димензија захтевају специјалне машине за чишћење).

- 4.5. Моделирањем терена испред пролаза на тај начин да простор у полукругу код крајева пролаза треба да има нагиб терена који не прелази 20° ради обезбеђивања осветљености пролаза и стварања повољног визуелног ефекта за животиње, као и одржавања вегетације испред пролаза редовним кошењем.
5. Код свих хидротехничких објеката који стварају баријеру за кретање животиња коритом или обалом (нпр. стрме вештачке површине) треба обезбедити техничка решења (нпр. храпаве површине, хоризонтални ровови) које обезбеђују безбедно кретање малим животињама по косинама корита, односно омогућују излазак из корита.
6. Осветљење аутопута и пратећих објеката, посебно на подручју Парка природе, планирати у складу са потребама заштите дивљих врста које су активне ноћу:
- применити светлосна тела са засторима који спречавају расипање светлости према небу (према ваздушним коридорима миграције) и заштићеном подручју;
  - осветљење вршити светлосним телима постављеним најниже могуће, са светлосним сноповима усмереним према аутопуту.
7. Приликом озелењавања:
- 7.1. формирати више спратова зеленила са што већим процентом аутохтоних врста и користити примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине и не спадају у категорију инвазивних, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања;
- 7.2. Унутар заштитне зоне Парка природе није дозвољено садити врсте које се понашају инвазивно у Панонском биогеографском региону (списак врста у Образложењу), а примену инвазивних врста треба избегавати и током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила и на другим деловима простора.
8. Поред уважавања правила дефинисаних постојећим просторно-планским документима, посебно обратити пажњу на смањење негативних утицаја на квалитет животне средине подручја:
- 8.1. Водити рачуна о заштити воде, ваздуха и земљишта. У случају акцидентног изливања опасних материја (гориво, машинска и друга уља, боје, разређивачи и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити на локацији коју утврди надлежна комунална служба.
- 8.2. У складу са чланом 97. Закона о водама ("Сл. гласник РС" бр. 30/10, 93/12 и 101/16), забрањено је испуштање непречишћених отпадних вода у крајњи реципијент. Након прикупљања зауљених отпадних атмосферских вода системом непропусних дренажних цеви/канала неопходно је њихово пречишћавање на сепаратору уља и масти. Све отпадне воде, укључујући процедне воде са саобраћајнице или воде са садржајем токсичних и запаљивих течности, морају бити третиране у складу са правилима одвођења и пречишћавања отпадних вода и према захтевима Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр. 67/11, 48/12 и 1/16), односно квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у крајњи реципијент.
- 8.3. Управљање опасним материјама вршити сагласно одредбама Правилника о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса ("Сл. гласник РС", бр. 41/10).
- 8.1. Мазиво и гориво потребно за снабдевање механизације неопходно је транспортовати, депоновати (чувати) и њима руковати поштујући при том мере заштите прописане законском регулативом која се односи на опасне материје.

8.2. Предвидети обавезу сакупљања комуналног отпада, током радова, у одговарајуће посуде, или на други одговарајући начин и обезбедити њихову редовну евакуацију на одговарајућу депонију.

9. Обавеза извођача радова да уколико у току радова пронађе геолошка или палеонтолошка документа која би могла представљати заштићену природну вредност иста пријави надлежном Министарству као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе.

II. Подносилац захтева је дужан да радове и активности изведе у свему у складу са издатим условима из тачке I. овог решења.

III. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања акта не отпочне радове и активности за које је акт о условима заштите природе издат, дужан је да прибави нови акт. Такође, уколико дође до измена захтевом наведених активности, или промене локације/подручја, као и за наредне фазе/године истраживања, носилац активности дужан је да поднесе Покрајинском заводу за заштиту природе нов захтев за издавање акта о условима заштите природе.

IV. Ово решење не ослобађа обавезе подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.

Образложење

Саобраћајни Институт ЦИП из Београда поднео је Захтев број (620-50/19) за издавање услова заштите природе за израду Урбанистичког пројекта за проширење граничног прелаза „Хоргош“ општина Кањижа. Наручилац пројектно техничке документације је Република Србија, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Уз захтев је приложен кратак опис планираног проширења капацитета и графички прилаз постојећих и планираних објеката.

Увидом у документацију Завода, утврђено је следеће:

- проширење аутопута изградњом нових саобраћајних површина са јужне стране аутопута је планитран у границама заштитне зоне, а делом унутар граница ПП „Камараш“ (Сл. лист СО Кањижа“, 4/2005 и 7/2017) и заштићен је режимом заштите III степена.
- по графичком приказу који је приложен захтеву, планирани канал за одвођење вода се надовезује на мелиоративни канал Парка природе.
- Прва верзија ППППН Инфраструктурног коридора аутопута која дефинише намену простора израђена је 2003. године, пре проглашења заштићеног подручја.
- На основу члана 2. Одлуке ПП „Камараш“ се ставља под заштиту, између осталог, као еколошки коридор који повезује СРП „Селевењске пустаре“ и Натура 2000 подручје „Мадарас то“ у Мађарској са долином реке Тисе (Тиса је еколошки коридор од међународног значаја издвојена Уредбом о еколошкој мрежи, „Сл. гласник РС“ бр. 102/2010).
- шире подручје је богат заштићеним подручјима и елементима еколошке мреже који могу бити потенцијално угрожени тотварањем позајмишта, депоновањем материјала и сл.

У складу са чланом 5. **Одлуке о заштити ПП „Камараш“**, на заштићеном подручју, између осталог, забрањује се: узнемиравање, сакупљање и уништавање дивље флоре и фауне, осим у научноистраживачке сврхе у циљу унапређења природних вредности;

промена морфологије терена осим у циљу побољшања хидролошких и еколошких услова станишта; сваки вид коришћења воде из језера Камараш и прве фреатске издани; одвођење или превођење воде привременог водотока Фољо; свако упуштање воде испод II класе квалитета (β мезосапробна) у систем канала повезаних са водотоком Фољо и језером Камараш; изградња нових објеката (ниско и високоградње), осим привремених за потребе спровођења мера заштите и унапређења добра, депоновање чврстог и течног отпада; свако загађивање животне средине и извођење свих других радова које потенцијално могу угрозити заштићено природно добро.

Чланом 6. **Одлуке** на подручју заштитне зоне забрањено је уношење агресивних (инвазивних) алохтоних врста; радови који негативно утичу на хидролошки режим природног добра; проширење грађевинске зоне и изградња објеката изван грађевинског подручја, утврђених посебним планским и урбанистичким документима; подизање индустријских и других објеката и извођење радова који нарушавају еколошки или визуелни интегритет подручја; депоновање чврстог и течног отпада.

Став 1. Члана 5 **Уредбе о заштити Специјалног резервата природе "Селевењске пустаре"**, између осталог, забрањује радове који би довели до промене водног режима; депоновање смећа и отварање депонија, као и физичко и хемијско загађење. Члан 7. Уредбе на подручју заштитне зоне забрањује извођење хидромелиорационих и других радова којим би се мењао режим подземних вода, депоновање смећа и отварање депонија, отварање позајмишта песка и нафтних бушотина и свако хемијско и физичко загађивање.

Чланом 4. **Закона о заштити природе** („Службени гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр. и 14/2016 и 95/2018), „еколошка мрежа је скуп функционално повезаних или просторно блиских еколошки значајних подручја, која биogeографском заступљеношћу и репрезентативношћу значајно доприносе очувању биолошке разноврсности. Мере заштите еколошке мреже, наведене у Прилогу 3. **Уредбе о еколошкој мрежи** („Сл. гласник РС” бр. 102/2010), односе се на правна и физичка лица која користе природне вредности и обављају активности и радове. У заштитној зони еколошко значајних подручја и коридора потребно је елиминисати или ублажити негативне утицаје на живи свет, што се остварује зоналним распоредом урбано-руралних садржаја и применом одговарајућих техничко-технолошких и других решења.

Водотоци са функцијом еколошких коридора и њихов обалски појас истовремено представљају станишта насељена заштићеним врстама које се налазе на списковима **Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива** („Службени гласник РС”, бр. 5/10, 47/11 32/16 и 98/16) и доприносе очувању заштићених врста, чија бројност на овим просторима је највећа у периодима миграције појединачних животињских група.

Извори светлосног зрачења угрожавају популације ноћних животиња, јер функционишу као светлосне клопке, а такође стресно утичу на фауну у близини саобраћајница. На предметном простору потребно је заштити и ваздушне миграторне путеве птица, слепих мишева и ноћних инсеката. Чланом 81. **Закона** забрањује се „...коришћење јаких светлосних извора (рекламни ротирајући рефлектори, ласери и слично) усмерених ка небу осим уколико се они користе за потребе безбедности и контроле ваздушног саобраћаја“.

У складу са чланом 80. **Закона**, саобраћајнице, хидрограђевински и други објекти чијом се изградњом пресецају уобичајени коридори миграција дивљих животиња, „...граде се на начин којим се умањују негативни ефекти...“.. Локални еколошки коридор предметног простора су водотоци који омогућују миграције ситним, слабије покретним врстама (водоземци, гмизавци, ситини сиссари и сл.) које се крећу у кориту или уз обале. На

спредметном простору су присутне и крупније животиње (нпр јазавац, шакал, дивља свиња, пси луталице.), које могу да угрожавају и безбедност саобраћаја и такође радо користе заклон еколошких коридора током својих дневних или сезонских кретања. Како водоток фољо служи за кретање претежно ситних животиња, њихово безбедно прелажење преко трасе планираног пута може да се обезбеди адаптацијама пропуста и мостова.

Безбедно прелажење преко трасе планиране стазе, поред наведених адаптација постојећих и планираних пропуста/мостова може да се обезбеди и применом посебних техничких решења утврђених **Правилником о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња** ("Службени гласник РС", број 72/10). Предуслов за функционисање пролаза је адекватно формирање рељефа и уређење вегетације испред пролаза.

Поред пролаза за животиње, неопходно је и спречавање њиховог доспевања на пут, нарочито код еколошких коридора где се периодично појављује већа концентрација јединки.

Члан 99. Закона о заштити природе предвиђа обавезу извођача радова да уколико у току радова пронађе геолошка или палеонтолошка документа која би могла представљати заштићену природну вредност иста пријави надлежном Министарству као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе.

Чланом 5 **Закона** изражено је начело непосредне примене међународних закона којим „државни органи и органи аутономне покрајине и органи јединице локалне самоуправе, организације и институције, као и друга правна лица, предузетници и физичка лица, при вршењу својих послова и задатака непосредно примењују општеприхваћена правила међународног права и потврђене међународне уговоре...”

Конвенција о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта ("Службени гласник РС - Међународни уговори", бр. 102/2007 од 7.11.2007. године), указује на обавезу да се у политици планирања и развојној политици, посвети посебна пажња заштити области које су од значаја за миграторне врсте наведене у Додацима II и III (члан 4. Конвенције). На списковима ове Конвенције се налази значајан број врста предметног простора које се мигрирају уз водотокове. На списковима Конвенције су и врсте пољопривредних и субурбаних површина предметног простора као што су слепи мишеви, бубоједи (јеж, ровчице), гуштери, сива и зелена крастача, дунавски мрмољак и др.

У складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности ("Сл. лист СРЈ - Међународни уговори", бр. 11/2001), дужни смо да спречавамо уношење и контролишемо или искорењујемо „оне стране врсте које угрожавају природне екосистеме, станишта или (аутохтоне) врсте“. Њихово присуство знатно повећава и трошкове одржавања јавног зеленила. Инвазивне дрвенасте врсте Панонског биогеографског региона које се најчешће јављају на предметном подручју су: јасенолисни јавор (*Acer negundo*), кисело дрво (*Ailanthus glandulosa*), багремац (*Amorpha fruticosa*), западни копривић (*Celtis occidentalis*), дафина (*Eleagnos angustifolia*) пенсилвански длакави јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), трновац (*Gledichia triachantos*), жива ограда (*Lycium halimifolium*), петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta*), касна сремза (*Prunus serotina*), багрем (*Robinia pseudoacacia*), јапанска фалоба (*Reynouria syn. Faloppa japonica*), сибирски брест (*Ulmus pumila*).

Принцип интегралне заштите животне средине је дефинисан Чланом 21. Закона о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС и 14/2016): "Заштита природних вредности остварује се спровођењем мера за очување њиховог квалитета, количина и резерви, као и природних процеса, односно њихове међузависности и природне равнотеже у целини".

Очување биодиверзитета природних и културних предела условљено је задовољавајућем квалитетом средине у ширем окружењу природних станишта.

На основу изнетих констатација донети су услови као у диспозитиву.

Такса на захтев и такса за решење, по Тар. бр.1 и Тар. бр.9, су наплаћене у складу са Законом о републичким административним таксама („Сл. гласник РС”, бр. 43/2003, 51/2003-испр., 61/2005, 101/2005-др. закон, 5/2009, 54/2009, 50/2011, 70/2011-усклађени дин. изн., 55/2012-усклађени дин. изн., 93/2012, 47/2013-усклађени дин. изн., 65/2013 др. закон, 57/2014-усклађени дин. изн., 45/2015-усклађени дин. изн., 83/2015, 112/2015, 50/2016-усклађени дин. изн., 61/2017-усклађени дин. изн., 113/2017, 3/2018-испр., 50/2018-усклађени дин. изн., 95/2018 и 38/2019-усклађени дин.изн.).

Поука о правном леку:

Против овог Решења може се поднети жалба Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, а преко Покрајинског завода за заштиту природе, у року од 15 дана од дана достављања овог Решења уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 470,00 динара на текући рачун бр. 840-742221843-57, позив на број 59013 по моделу 97.

Решено у Покрајинском заводу за заштиту природе, под бројем 03-3548/2 дана 15.01.2020. године.

Прилози:

Прилог 1: Елементи еколошке мреже ширег подручја

Прилог 2: Границе ПП „Камараш” на предметном простору

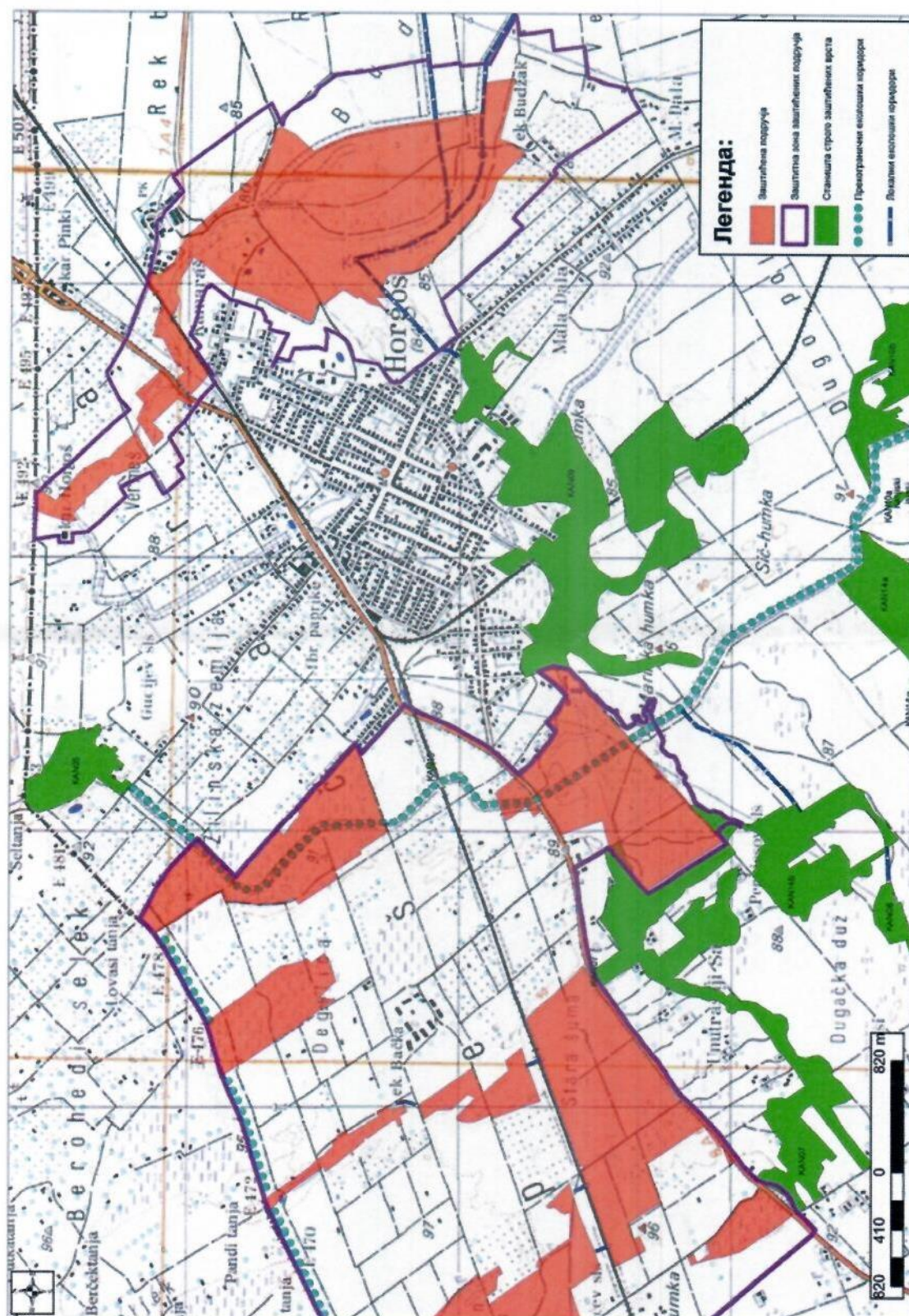
Прилог 3 Пролази за животиње

- Достављено:
- наслову;
- Општинској управи општине Кањижа
- Одељењу за грађевинске и инспекцијске послове
- Главни Трг 1, 24420 Кањижа
- Управљачу ПП “Камараш”:доо „HorGas-Consult”,
- Банове Баште 55, Хоргош
- архиви;
- документацији ПП “Камараш”

Прилог 1: Елементи еколошке мреже ширег подручја

Прилог 2 а: Границе ПП „Камараш“ на предметном простору

Прилог 3: Пролази за животиње

3а Вертикалне глатке површине, са специјалним горњим рубом који отежава пењање ситним животињама, лоциране уз банке пута.

3б Пролаз за животиње са терасом и хоризонталним ребрима (E75 у близини Хоргоша)